

M A G Y A R K U R I R.

Indült Bécsből, Pénteken, September' 8-dikán, 1826.

Orosz Birodalom.

Moskva Aug. 14-dikén: — „Mennél inkább közelodik a' koronázás' napja, annál inkább elevenülnek itt mindenek a' közönséges piatzokon. Az Orosz Egyháznak egyik legnagyobb innepe, a' Vízszentelés, mellyen az úgynevezett Almabőjt kezdődik, tegnap tartatott nagy fényességgel. Két hetek múlva végződik-el. A' Császári Familia és hozzátartozók' számára a' Moskva vizén állítottak-fel egy nagy sátorfedelű épületet (pavillont), a' hova a' Fő Papság kísérte a' Felsőégeket. A' fényes indulás reggeli 9 órákor kezdődött-el a' Tschodova klastromából harangok' zugásával, ágyudurrogással 's a' véghetetlen sokaságnak hurrah! kiáltozásával. A' Felsőégeket 's a' hozzájuk tartozó Nagy Hercegeket 's Nagy Hercegnéket az Ország' Nagyjai 's több mint 400 Ersekék, Püspökök és Szerzetes Papok vették körül, kik nagyobbára arany pászomantos ezüst máteria ruhába voltak öltözködve. A' nép' tolongása, mint hogy az ájtatoskodás vasárnapon esett, oly nagy volt, hogy ha a' Politzia a' Kremlbe való bemenetelt meg nem gátolta volna, lehetetlen lett volna sok szerentsétlenségeknek nem történni. Az Istentisztelet után parádé tartatott, melly után vissza mentek a' Felsőégek a' Czaarok' palotájába.

A' Császár és Császárné Aug. 10-dik napján a' külső Udvarok' követeiknek és az Orosz birodalombeli öt első Rendeknek, a' Nemességnek audentziát adni méltoz-

tattak, 's kegyelmesen elfogadták az ő Felsőégek' Moskauba lett szerentsés megérkezésekért való örvendezéseknek jelentését. Az ezt megelőzőtt napon kegyelmesen hírvül adatta vala Császárné ő Felsőége a' Fő Czerimoniamester által, hogy a' Dámák azon udvarlason, a' melly 11-dikben reggelre vala rendeltetve, Német rövid és úszó-allyatlan (Schleppetlen) Udvari öltözetekben is megjelenhetnek. A' gavallérok' audentziája 12 órákor tartatott. Sok drága szekér és lókészültelet lehetett itt látni nagy számú szolgálkíséretekkel.

Petrowski mellett 60,000 emberből álló armádjával tételtt gyakorlás-mutatást a' Császár Aug. 11 dikén, a' hol minden külső Ministerek, Generálisok és Tisztek jelen voltak. A' Császár mellett lovaglott az ifju Nagy Herceg Sándor Nikolajewitsch Testörző Huszár Regementi formaruhában, a' melynek ő az Oberstere, 's midőn elő léptetett a' Regóment, annak az ifju Princz' elibe vágtatván, a' Cornet helyére állott 's úgy léptetett-el a' többekkel együtt a' Császár előtt.

Aug. 7-dikén ezen gyász alatt az első szín-játék tartatott a' Moskvai kis theátromon énekes játékkal és néző játékkal. Az elsőnek ez a' Czime: Turco-in-Italia, Rossinitől. Tourner nevű lovaglómester is meghívta vala ugyan ezen napon a' közönséget. De se az ő theatroma se az első, nem teltek-meg nézőkkel, mint hogy a' Felsőégek' bejövetel-tartása 's a' világosítások eltartóztatták 's más felé vonták vala a' nép' figyelmit.

Az új nagy théátrumon nem fognak játékok adatni a koronázásnak végződéséig; mint hogy annak belső részei egészen tsak bálozásokhoz, maszkurázásokhoz, 's minden féle nagy vendégeskedésekhez vagynak el készítetve; a földszíni ülések be vagynak olly magasan padozva, hogy a jádzó hellyel éppen egyforma magasak, melly által véghetetlen nagyságra telt az üres hely. Egy olly függő gyertyatartón kívül, mellyen 750 gyertyák világítanak, minden lozsikhoz készítettek egy egy igen aranyosnapot is, mellyek előtt mindenütt Árgánd métsai és gyertyák égnek. A Kárpit és falak is mind úgy készítettek-el, hogy világosítsanak. Még most is sok száz emberek éjjelnappal dolgoznak ezen készülteken. A Felségek számára rendeltetett lozsik veres bársonnyal vagynak kikészülve, 's gazdagon megaranyozva.

Aug. 14-dikére Özvegy Császárné Ő Felsege hívatta meg audientziára magához az Orosz öt első rangú Nemességet — a Dámákat 11, a férjfiakat 12 órára.

Konstántin Czesarewits Ő Nagy Hercegségét is várják Moskauba, ki is Augustus 20-dikán indult útnak oda Warschauból.

Görög Ország.

A Mainotáknak Ibrahim Basával Julius lefolyta alatt eléfordult bajlódásokról már több versben emlékeztünk holmi dirib darab bizontalan tudósítások után. Most egyszerre megérkezvén a Görög Országi Közönséges Ujságnak Julius 12-dikétől fogva 22-dikéig kijött levelei, ezekben szép rendel eléadattatva vagynak mind ezek a történetek, mint itt következnek: — ;

„Nauplia Jul. 8-dikán. Minekutána Ibrahim a Missolonginál való hosszas bajlódások után, Patrásból, Kalavritán 's Tripolitzán által Moréának déli ré-

szőre lonyomult 's ott magát a Messeniái várakban kinyugotta volna, Spártát (a Mainoták tartományát) választá a magá újabb győzedelmei théatromává. Ő nem tudia azt, hogy a Mainoták, ámbár a magok tulajdonképpen való hazájokon, Mainán kívül, ezen Görög hadakozásban még eddig semmi munkás részt nem vettek is, de ha kívántatni fog a magok tulajdon földjén mindenkor alkalmatosok azt megmutatni, hogy ők valósággal a Spártaiak maradékai légyenek, 's éppen azt a tartományt lakják, hol régen a Spártaiak laktak.

„Jul. 5-dikán meghozták holmi szőkevények 's egyeb hiteles személyek, is a Vergában, az egyik főbb Armyronevű Spártai öböl mellett, öszszeseregelve levő Spártai fegyvercekhez, hogy a tőlők nem messze tanyázó ellenség ahöz készíti magát, hogy a következő napon őket megtámodja. Erre nézve ők se vesztettek 's ahöz készültek, hogy méltó módon fogadhassák a hivatlan vendégeket, 's táboraikat (így nevezik sántzaikat a Mainoták) megrakták fegyverekkel.

Ibrahim Basa pedig egy nappalelőre hajóra ülvén az ezen öbölbe alá 's feltsavargó hadi és szállító hajókkal elerezett, hogy a Mainai partokat kikémlelvén sergeinek próbatételeit a tengerről is segittse, 's útjában azt is tette, hogy Trachilára, Demetrire, és Kitriára rájok ágyuztatott: hanem az ő ágyuzóji, tsak oda nem értek, hova czéloztak, mint a Diogenes stutzosa, kiről, azt meséli, hogy olly rosz lövő volt, hogy Diogenes úgy tsüfolódott véle, hogy ha valaki azt akarja, hogy ne érje ezen stutzosnak golyóbisa, tsak oda álljon, hova irányoz, mert ott semmi baja se fog lenni.

„Jul. 4-dikén valósággal megjelent a szárazon Vergánál az ellenséges sereg, melly a reguláris és nem-reguláris sergeket öszsze számlálván, valami 7—8 ezer

gyalogokból és lovasokból állhatott. Mí-
dön a' Spartaiak az ellenséget jöni
látták, mint jó Keresztyének onét felül-
ről kérték a' segedelmet, 's azonnal be ál-
lottak felelem nélkül helyeikre, a' lévén
ohajtásolt, hogy ezen sántzok nekik vagy
sír vagy győzedelmi kapuk gyanánt szol-
gáljanak. Azonközben megjelent az ellen-
ség, elkezdődött a' verekedés, 's mind
két rész vetélkedve iparkodotta' másikelől
elragadni a' győzedelmi pályát. Kilentzszer
tsapott az ellen a' Spártaiakra és kilentz-
szer veretett vissza. A' Spartaiak valóság-
os Spártai vitézséggel és állhatatossággal
viselték magokat, 's betsületére szolgáltak
azon névnek, mellyet viselnek; úgy, hogy
látván az ellenség, hogy melly sok kárt
vall a'-nélkül, hogy valamit árthatna, ma-
gát 10 óráig tartott felbeszakadás nélkül
való verkedés után vissza vonta, a' Spar-
taiak ellenben egész elragadtatással ki-
rohantak táboraik közzül 's nyomban üzőbe
vették a' futó ellenséget; ki is így kiáltott-
fel futásközben: „Bravó Spártaiak!“ —
még az ellenség is tudja betsülni a' bá-
tor embert.

„Itt 500 emberek estek-el az ellenség'
sorai közzül, kik közt egy fő ember is
találtatott, de nem tudjuk, ki és mitsoda
rangú. Az ő sebesci kétség kívül még több-
ben voltak; kiknek valóságos számát ő
maga tudhatja legjobban. Elvettük 10 leg-
szébb lovait, 's megöltünk 20-szat. Egyéb
nyereségünk is gazdag volt. Még többet
vesztett volna az ellenség, ha a' Spártaiak,
kik már útban voltak, mind jókor meg-
érkezhettek volna a' tsátára; de későre ér-
keztek-meg. A' Spártai sereg Vergában
5000 emberekből állott, de 2 vagy 3 na-
pok alatt 8—9 ezer emberre kellett sza-
porodnia, mint hogy Mauro Michali
Konstantin és György meg nem szüntek
verbuálni. Kívánva várjuk az újabb tudó-
sításokat, hogy láthassuk mi lett ezen fé-
nyes győzedelemnek további resultuma.

„A' vezérek következő nevűek voltak
ezen tsatában: Mauro Michali Anasta-
sius, Kumunduraki Galani, Katza-
ko Illyés, Trupaki Antonaki, Grigo-
raki György, Kristea István, Kasso-
nako Panajokaki, Kapetan Antonaki,
Pikulaki István.

„Ugyan azon szökevények, kik az el-
lenségnek Verga felő való közelgetését
megjelentették vala, hirt tettek a'-felől is,
hogy egymás ellenséges tsapat Navarin-
ból kiindulván, midőn Arkádia mellé a'
Kube (bólhajtás) nevű szoross úthoz
megérkezett volna, itt 500 Arkádiai vitézek
az útját elállották és Navarin felé vissza
kergették, 's kárt is okoztak neki, mint
hogy semeikkel látták, hogy sebesciket
Nissibe szállították.

„Nauplia Jun. 9-dikén. Ma dél előtt
leveleket vevénk Mauro Michali Kon-
stantintól Jul. 5 dik és 7-dik napjairól,
mellyekben a' Spártaiaknak újabb győze-
delmeskedéseikről tudossittatunk. Midőn lát-
ná az ellenség, hogy a' Spártaiak mind Ar-
myro felé fordultak 's mind ezen vidéknek
oltalmazására szaladnának össze, azt gond-
dolta, hogy e'-szerént Spárta egyéb vidé-
keinek éppen emberek nélkül kellett ha-
gyattatni: erre nézve úgy véelkedett, hogy
tsalt vét a' Spártaiaknak 's ez által éri-el
a' mit erő által el nem érhetett. Illy cél-
zással tselekedte, hogy Armyro felé a'
Spártaiak Logere vagy mint ők nevezik
Tabora ellen is ismét elnyomulván, a'
tulajdonképpen való Mainában lévő Di-
rához is kiszállított a' tengerről egy tsa-
patot, a' melly 1500 emberekből állott
's váratlan érkezvén oda már Tsimo-
váig elnyomult vala: hanem széllyel fut-
ván a' vakmerő bátor tselekedetnek híre,
a' falukról azonnal nem tsak a' férjfiak,
hanem még az aszszonyok is össze futot-
tak, hogy ezen Török és Arabs serget az
ő vakmerő próbatételért megbüntessék.

Szerentsére Mauromichali Konstantin is egy segítő sereggel Armyro felé sietvén, éppen ekkor a tájon volt, hova az ellenség kiszállott vala, 's látván a veszedelmet azonnal a lakosokhoz tsatolta magát, 's az ellenségre ütven azt éppen a tenger partig kergette, hol ennek az a szerentséje vala, hogy a Tsudary nevű erős tanyába bekapván, ott a hajókról is védelméztetett. De ezen jó fekvésben se sokáig állhattak meg az Arabsok, mint hogy Jul. 5-kén őket ismét elkezdették háborgatni 's 7-dikben jó reggel rájuk ütven, néhányat megöldöstek, másokat elfogtak, 's ismét másokat a tengerbe fullasztottak a Görögök, úgy hogy a kiszállottaknak legfeljebb egy harmad része ha életben a hajókra vissza mehetett. Illy vége leve az Arabsok Diróhoz lett kiszállásának 's az Ibrahim Strategemájának.

Ibrahim hallhatta talám de kétség kívül nem hitte, hogy Spártában az aszszonyok is értenek a fegyverforgatás-hoz 's vetélkednek a férjfiakkal annak forgatásában: most tapasztalhatta, ha maga személyesen nem is, legalább az ármádája; mert közel 500 aszszonyok felfegyverkezve, és sok mások tsak azzal a mit hirtelen kezekbe kaphattak, rohantak az ellenségre, 's vetélkedve verekedtek az ellenséggel. Ott tehát, hol az aszszonyemberek és már a gyermekek is fegyvert viselnek, 's tsatáznak, ne próbáljon Ibrahim az ország' belső részére benyomulni, 's jobb leszsz néki a ditsősségkeresésre másutt keresni théatromot!

„Jul. 8-dikán még egyszer réá ütött az Armyroi sereg, az ellenségre 's addig nyomta, míg meglehetősen veszttel magát Kalamatáig vissza nem vonta; de reménljük, hogy ott se fog nyugalomban megmaradni, mint hogy a Moréaiak minden felől özsze kezdtek futni az Armyroi táborhoz, 's az itt tanyázó sereg

olly módon nevededik, hogy nem soká a sík mezőn is szembe fog szállani mérészleni az Ibrahim sergeivel, 's ötet arra fogja kényszeríteni, hogy a várakba vonuljon be sergeivel.

„Nauplia Jul. 15-dikén. A fenn megnevezett Armyroi vezérek, attól tartván, hogy talám az ellenség majd még nagyobb erőt is hozhat ellenek, Kolokotronihez küldtek segítségért, ki azonnal útnak is indult 2100 emberekkel 's Jatroko, Melotopulo és Petimeza nevű Generálisokkal, és Jul. 5-dikén már közelgetett is a tsatázó mező felé, hanem az Armyrioi ármáda már az ő megérkezése előtt megverekedett az ellenséggel, 's e'szerént elváltak egymástól. Azonban úgy látszik, hogy az ellenség tudósítatva volt a'felől, hogy a Görögöknek segítsége érkezett, 's azért vonta illy hirtelen vissza magát Kalamatához, hol 8 dikben a Kalamata pataka mellett szállott meg: külömben 5-dikben estve még verekedés lehetett volna Armyronál, mint hogy Kolokotroni azon éjjel véletlenül rá akart ütni az ellenségre. Elvégződven e'szerént Ibrahimnak a Mainaiak ellen való próbatétele, az ő hajóji részint Nissi kikötő helyibe ezettek-bé, részint Modonnál és Koronnál alapodtak meg.“

Reschidről a Seraskierről is emlékezik valamit ezen Görög Közönséges Ujságnak Jul. 19-dikén költ darabja, illy szavakkal: — „

„Jul. 13-dikán Lovasok nyomultak elé a Reschid Basa ármádájától egész Athénéig, de még ekkor vissza verettek; a Seraskier Reschid Kiajája (Helytartója) is beütött Attikába; maga Reschid ekkor még Thébébe volt.

„Spártától egészen eltávozott Ibrahim 's most Modon és Koron táján a keskeny úton tartozkodik.

Ugyan a' Görög Közönséges ujság jelenté Jul. 22-dikén, hogy azon Törökök, kik Attikába beütöttek Athenének ostromlásához fogtak; 1500 Görögök védelmezik ezen híres várost 's a' hozzá tartozó hasonló nevezetes régiséget Ákropolist.

A' Görög szigetek nagy várakozásban vagynak Számós szigete sorsának kimenetele eránt, hogy tudhassák mihez keljen tartani magokat.

Nápoliban nagy félelem van Athénére nézve; az ott fel 's alá utazó sergek sürgetve meghívatattak, hogy mind Athéne felé vegyék útjokat 's kergessék-el onét a' Reschid sergeit. Gura, ki Ákropoliban vezérkedik és az ott lévő Ország Biztosság, Proklamációt adott ki Jul. 10-dikén, mellyben jelentik, hogy ők is úgy fogják védelmezni magokat, mint Mesolongi védelmezte, 's inkább a' Propylaeák és egyéb régiségek alá temettetik magokat, hogy sem megengedjék, hogy ezen monumentumokat a' Barbarusok' füstje még egyszer megfüstölje.

Nagy Britannia.

Azon két gőzhajókról, mellyek a' Cochrane' hajós sergihez tartoznak, de a' mellyeket a' Themse' vizén a' Vámos tisztek letartoztattak, illy jegyzéseket közöl a' Londoni Globe: „Ezen két hajóknak neveik Probatétel és Ellene állhatatlan (Entreprise és Irresistible). Az első tekintetre meg lehet őket esmerni, hogy nem Angliában építették, mint hogy az eddig Angliában épített gőz hajók között egyhez se hasonlítanak. Legszembetűnőbb rajtok az ő két végeik' hegyes szeglete. Nagyon laposak lévén nem merülnek nagyon le a' vízbe, melly szerént éppen az ellenség mellé evezhetnek nélkülözve ez meglátná őket. Keskenyek és laposak lévén, a' legkeskenyebb öblökbe 's legkisebb folyók' torkaiba benyomul-

hatnak; 14—16 hatvannyóltz fontos ágyuk kilálltathatnak rajtok, két és három mozarakkal együtt. Nagyon erős készületű az úgy nevezett gerintz gerendájok, melyből azt lehet kihozni, hogy bombárd-hajóknak vagynak építette; 150 lábnyomnyi hosszak és 25 szélesek. Két gőz-maschina tállátatik mindeniken, mellyek között egyegy 50 ló-erővel bír. Olly sebesen eveznek, mint akár mellyik más. Van három árbotzfájok is az evezésre, talám előrevigyázásból, mert különben úgy látszik, hogy leginkább a' gőz' creje van tekintetbe véve. Mindeniknek van 50—60 embere. A' tisztek' kamarájik nagyon kitsinyek, mert szűk a' hely. Gondolják, hogy a' hajók' végének hegyessége arra való volna, hogy ha a' környülállás kívánja, azzal lehessen néki rohanni az ellenség' hajója' derekának. Egyszóval úgy látszik, hogy egész alkotássok hadakozáshoz van készülvé: igaz is, hogy a' hadi mesterség ezeknél veszedelmesebb eszközt még soha fel nem talált.

A' Párisi Monitor így írt Görög országról Aug. 30-dikán: — „Egy tengeri tsatában, a' melly Számóstól nem messze elé fordult 's minden véghatározású resultátum nélkül végződött, a' Kanaris gyujtóját az ellenséges golyóbisok elsüllyesztették 's őtet magát terhessen megsebesítették, melly után Naxos szigetére vitették, hova Frantzia Admirális Rigny sietve elküldötte a' Dophinoise nevű gályát, megparantsolván az azon lévő fő orvosnak, hogy ezen Ipsarai bator tengeri vezérnek meggyógyításán minden módon iparkodjék.

„A' Görögök Athéné városát felégettén, a' fellegvárnak védelmezésére fordították minden iparkodássokat. A' Törökök a' Piraeust, Athéné kikötőhelyét, elfoglalták. Oberst Fabvier is sietve útnak indult 1000 emberrel Attika felé, így tselked-

tek 1500 Rumélióták is Naupliából. Reschid valami 7—8 ezer emberekkel lep-te-meg Attikát. Ibrahim eltávozott Nissitől és Tripolitzába vette útját. A Görök hadi hajóknak egy része még Hydránál áll.

olly meghatározott jelentéssel, hogy ezen tanító székre tsak olly személyek kändi-dáltathatnak, kik a Törvényes tudománynak minden ágaiban jártasok.

„Cochrane még nem érkezett az Archipelagusra; ámbár holmi hadikészü-letek sőt tisztok is megérkeztek oda, a kik ötöt várják, de magoknak sints egész reménségek megérkezéséhez. Egy gőz ha-jója a Szárdinia partokhoz kötött-ki. Mond-ják, hogy a gőz-maschinájának lett vala-mi baja.

Magyar Ország.

Posony Sept. 5-dikén. — Ezen hó-nap' 2-dikán délutáni egy óraker a' 140-dik Országos Elegyes Gyűlés tartatván, ebben egy, Császár és Király Ó Felsége-től Persenbeugbol Aug. 30-dikán költ és az Országgyűléshez intézett Felséges Reso-lutio olvastatott-fel az ugyan Aug. 30-dikán a' Nograd Vármegyéhez intéztetett Felséges Rescriptumra nézve.

Szombathelyről Aug. 19-dikén. Midőn a' Hazának Posonyban össze sereg-lett Atyjai olly tudós nemzeti Társaság fel-állítása felől tanátskoznak, melynek a' hon-ni nyelv' tökéletesítése, és terjesztése ál-tal a' Magyar Haza' különböző nyelvű polgárinak szorosabb öszveköttetése, a' Nemzet' polgári erősödése, és a' Magyar' nemzet' létének bátorságba helyeztetése tétetik czélul: néhány kisebb Egyesületek mintegy előjáróban dítseretes buzgósággal ugyan azon czélnak eszközlésében fáradoz-nak. Ezek között méltán helyet adhatunk a' Szombathelyi Lyceumbeli Ifjuság' Ma-gyar Társaságának, melly a' folyó hónap' 17-dikén délután számos hallgatók' jelen-létében negyedik öröm innepét ül. Ez egy derék Magyar nótával nyittalék meg, melynek kellemetes zengése közben a' nyomtatásban megjelent: „Válogatott állí-tások a' Magyar Nyelvtudományból“ osz-tatának el. Ezeknek ajánló levelén emé szavakat olvashatni:

Sept. 4-dikén ismét Országos Ülések tartattak, tudniillik a' Rendek által 9, a' Magnások által 11 óraker, midőn ismét az Adozásnak dolga felett folytak a' tanáts-kozasok a' Rendek Táblájánál, a' melly a' maga erről való Izenetét a' Felső Táblá-hoz által küldvén, ez a' felett délutáni egy óráig folytatta tanátskozásait.

- MOHÁCSNÁL.
- AUGUST. XXIX. MDXXVI.
- HAZAJOKÉRT. HAZÁNKÉRT.
- VÉRZETT. ODA. VESZETT.
- FIATAL. KIRÁLYUNK.
- HUSZONKÉT. EZER.
- FŐ EMBEREINK. NEMESEINK.
- VITÉZEINK.
- DICSÓ ARNYEKAINAR.
- HARMADIK. SZÁZAT. EMLÉKŰL.
- SZENTELVE.

A' Nagy Méltóságú R. Helytartó Ta-nátstól kiadatott Rendelés szerént, az Uni-versitásnál a' Brezánotty Ádám Úr ju-biláltatása által üresen maradt Egyházi Törvények' tanítószéke, mellyel 1200 esz-tendőnként való fizetés van öszsze köttet-ve, megüresedvén, f.e. Novemberének 16-kán, valamint a' Pesti ugy a' Bécsi Uni-versitásoknál Konkursus fog tartatni,

Ezeket követé Polák Ignácznak jele-sen kidolgozott békőszöntő beszéde: „Az emberi nyelv' tsuda hatalmáról“; azután Tóth István' illy czimű értekezése: „A'

tavaszi képe az Ifjúságnak"; továbbá Csernel Ignác fordítása Friedrichnek satyrischer Feldzug nevű munkájából ezen felírás alatt: „A Szamárt természetének leírása"; végre Imrovics László's Nyikos Mihály dolgozásai, amaz a „Jövendők tükrét érkező festésben"; ez pedig „A Mohácsi szerentsélen ütközetet 1526-ban" történet írásban adván elő. Közben-közben pedig tudós vífatások fordulnak elő a Magyar Nyelv-tudományból. Név szerént a három következő állítások eránt előfordult vetekedések minden hallgató' figyelmét magokra vonták: „Gyökérszavaink, valamint ragasztékaink is mind annyi jelentő nevek. Nintsenek tehát néma gyökérszavaink. — Kifejtven az ige hajtogatásban előforduló részeket nyelvünkben három ige hajtogatást állítunk, melyek közül a másodikat vagy is az ik-es igeiket a soha meg nem szakadott nyelv szokás által védelmezzük. — Meghasonlottak Irójink a j és y, úgy szinte a cs és cz, vagy ts és tz betűk eránt: mi az első esetben a szó nyomozás' útmutatásánál fogva a j betűt védjük a másikban pedig a nyelv philosophia' tanátsa után a cs és cz-vel élést oltalmazzuk." Ezek után Imrovics László Társai' nevében illendően elbűtsúvva, a nagy érdemű hallgatóktól a folyó esztendei Aurorában illy fellyülírás alatt találtató Dal: „A Magyarokhoz", muzsika eszközök mellett néhány kiválasztott Ifjak által, kik között Gyulai G a a l Pál szava' kellemetességével magát megkülömbözteté, elénekeltetett. Megjegyzést érdemel azon környülállás, hogy az említett napon négy óra után a reliknő hérség olly titkaszto' vala a szűk oskolai falak között, hogy majd nem mindnyájan vízben valának: a számos hallgatók közül mindazáltal tsak egy sem távozék el eme' nemzeti innep' befejezése előtt. Legyen czekért az egész Ilaza előtt szíves köszönet T. T. Bitnitz Lajos Úrnak, ki

hivatalbeli foglalatosságának pontos tellesztése mellett a Magyar Nyelv-tudomány jutalom nélkül való tanítására, s a szóban lévő Társaság' tsupán tsak hazafiúságból való kormányozására, és pedig ollyan kormányozására elégséges időt tud gazdálkodni, hogy semmi példához, vagy mint mondják, mustrához nem kötvén magát szolgálai módon, ugyan azt esztendőről esztendőre tökéletesebbé teszi.

Azon Miskolezi Nemzeti játszó Társaság, melynek megjelenését annak idejében jelentettük, és egy némelly magános tudósítás szerént a 18 dik levelünkben érdemeiről is szöllöttünk, a nagyobb Publicum, és önnön tapasztalásunk szerént igen ditséretes előmenetelt mutat a színjátszói mesterségben. A Társaságnak Igazgatója Czelestin Úr mind a Játékok' válogatásában helyes íteletet kimutatta, mind a Játékok' előadásában jeles tehetségét olly ditséretesen kifejtette, hogy mind eddig az ő remek játszását köz megelégedés, és magasztalás követné. Ugyan is az első játékban, midőn Hamletet játszá, mind testi mozdulásaiban, mind beszédének hangjaiban olly tökéletességet mutatott, hogy őtet a Német Országból ide jött leghíresebb művészekkel egy erányba helyhezetni senki sem kételkedett. — Ugyan azért a 4-dik Felvonás után köz tapsolás közben kihívatott. Játszották még háromszor „Béla Futását", mint énekes játékot, melyben Fülöpné az egész Közönségnek tetszését megnyerte. — Bátori Máriában ugyan Czelestin Úr, mint István Herczeg, köz tapsolást érdemlett. Ke mé ny Simonban pedig szokott remek játszásával úgy megkülömböztette magát, hogy mindjárt az első Felvonás után a néző Közönség kihívással tisztelte meg. „A Nap' Szüzei" nevű játékban Augustus 30-dikán Czeles-

tin Úr, mint Rolla, és Székelyné mint Cora, játékaikkal úgy megkedvelték magokat, hogy amaz előbb is, és a' játék végezetével egymás után köz tapsolással kihivattatnának. Az érdemet megbetsülni igazságos kötelesség; 's ehez képest Székely, és Székelyné játékaikat, valamint a' többi érdemes tagoknak igyekezteiket is méltó tisztelettel, és dítsérettel emlitenünk hazafiúi tisztünknek tartottuk, ohajtván, hogy a' Nemzet az ilyen tökéletességre emelkedett játékosait ismerje, és betsülje.

Szabadkáról Aug. 25-dikén. Midőn ezen Ns. Városunkban, néhány lelkes Hazafiának elő segélléseiből Nemzeti nyelvünk drága Oskolája, (a' Theátrum) újonnan elkészülvén, a' folyó hónap 24-dikén megnyitott, és benne a' volt Székes Fejérvári, (most Szabadkai) Társaság állandó helyet talált. — Az újonnan épült hely városunkhoz képest a' czélnek teljesen megfelel, minthogy az említett Társaság is tőle kitelhető módon tsinosítottván, a' nézőknek szép látást okoz. Az első darab, mellyel megnyitott vala: „Az Öröm Oltára“, Komlóssy Ferencztől, melyben, midőn Ns. városunk ezen tárgy eránt mutatott figyelme eléggé nap fényre tétetett volna, a' Nép' éneke: „Tartsd meg Isten Ferencz Királyt“ 's a' t. a' Szinjátszók által elénekeltetett. Ezt követte egy nemzeti Drama, Kisfaludy Károly Úrtól, ezen czím alatt: „Kemény Simon“, a' melly darab, valamint hogy nagy érdemű Szerzőjétől olly fényel van felruházva, hogy méltán nemzeti Literaturánk' egy derék ágának lehet mondani, úgy ezen derék Játszó Társaság olly pontossággal eljátszotta, hogy a'

nézők számos tapsolásokkal jelentenék meg elégedéseket. Nyelvünk' Véd-Angyala vegye őket pártfogása alá, hogy számos évig diszeskedhessék Nemes városunk illy lelkis művészekkel!

Letenyéről Nemes Szala Várme-gyéből Augustus 12-én. — Ezen Mezőváros Méltóságos Gróf Szapáry Péterné, született Gr. Csáky Juliánna Asszonyoknak birtoka, hol e' folyó hónap 1-ső napján reggel 9 órakor tűz támadván, egy fertály óra mulva szinte 600 ölnyi térségre terjedő hosszában 45 jobbágy ház, és 43 tsür, és 16 költséges urasági épület lángok' prédájává lett, úgy hogy tsak a' jobbágyság kárát 51,000 forintnál többre lehet betsülni. — Ezen kártékony tűznek veszedelme annyival irtóztatobb, hogy már 14 nappal előbb köz hír által elterjedett az a' rettenetes fenyegetődzés: hogy Letenye Augustus 1-ső napján 9 órakor el fog égni; és noha ennél fogva az Uradalmi Inspector a' rígyázatra minden szükséges rendelést meg tett; mégis a' mint 9 órát a' toronyban elütötte, egyszerre 3 helyen, és pedig egymástól legalább is 100 ölnyi távúlságra, a' tűz fellobbant két jobbágy, és egy major háznál ollyan helyeken, hol már 2 órával előbb senki szikrát nem tehetett, mivel azokat több emberek őrizték.

Rima-Szombat-ból írják: hogy T. Tóthpapai János Úr, a' Hazában régen dítséretesen ismért Szem-Orvos, most is egészséges és friss állapotban legyen, 's a' közelebb múlt Augustus elején tudományos tehetségének azt a' szép példáját adta, hogy Orvosi munkája által egy 70 esztendős vak öregnek látását vissza adta.